

### שתי נשים שזכו השבוע להוקרה

## מרי יציב: „אין אני כותבת, זה נכתב לי“

בשובי הרציני על רשמי בין המאזינים לי היה גם ברל כצנלסון המנוח, הוא שמע ואמר: כתבי זאת. כתבתי רוסיית, ויציב תרגם (י. יציב ז"ל מיסדו ועורכו הראשי שון של „דבר לילדים“) מאז אני כותבת, אך ספרי „אחד ואחת“



מרי יציב

עליו הוענק לי הפרס, הוא פרי עבודתי במחלקת הקליטה בועה"פ של ההסתדרות, אם הצלחתי להציג בו את העולים לא כגוש סחמי של בני אדם, אלא אחד ואחת, דני, ובכלל אין אני סופרת, אני רושמת, אני כותבת במיטתי, על משכבי בלילות, ובגמרי קשה לי לתקן, אף אין בי רצון לכך, משום שאין אני כותבת, זה נכתב לי...“

מאז 1944 כשהחלה לעבוד במח"ק לקה הקליטה, היתה מרי יציב מהלכת במחנות העולים ומביאה את האזרחים החדשים למקומות עבודה ומגורים, מאזינה, משתדלת לעזור, עם צאתה לגימלאות בשנת 1959 החלה עובדת (או ליתר דיוק המשיכה לעבוד) במחלקת הקליטה של עיריית חולון, וכך נמשכים קשריה אל העולים עד עצם היום הזה, רבים מהם נשלחים אליה על ידי מכריהם, כדי שתאזין, תשמע ותרשים.

עוד לפני שנקמה בזכירת מרי ענת הפועלות בבה אידלסון את הסכום הכספי של הפרס הכריזה מרי יציב נרגשה עד מאד, כי ברצונה לתרום אותו כולו לספי"ר, ריה ע"ש רבקה אלפר.

דבורה הירשפלד

### תיקון

בידיעה מאתמול על הענקת הפרס למרי יציב חלה טעות, א. ברודס ז"ל, סדן עודדו את הוצאת ספרה ולא את כתיבת הרשימות שלה.

„און קשבת“, „כשהסבירו לו בשקט“, „אשכנזי“, „גג לראשם“, „אין יודעים לקלוט“, „היא אספה אותם לביתה“, „לאן ילכו?“, „פטריוט“, „מקבלים בתודה“, „כך לבאר שבע?“, — אלה הם שמרי תיהן של רשימות, אשר כותרת תיהן מעידות על הקשר האמיץ של מחברת אל נושאן — עליית יהודים לישראל, מחברת רשימות אלה היא מרי יציב, אשר זכתה השבוע בפרס ע"ש רבקה אלפר ז"ל, מחברת „המתחילים בהר“ ו„אנשי פקיעין“ ומעורכות „דבר הפועלת“, הפרס מתחלק שנה שנה על ידי מועצת הפועלות לאשה ייצרת בשדה הספרות והעיתונאות מספרת מרי יציב, חלוצה מ"חלוצי העליה השנייה: בשנת 1933 נסעתי לביקור משפחתי בברית המועצות, כעבור ששה שבועות

גורר את תשומת לבם של 2 חיילים ממשטרת החופים, שהתכוזר בו להגיע לאניה לבדקה, כדי למי נוע כניסתם למחנה הארעי שחור קם, הציגה את עצמה כרופאה והפחידה את החיילים בסיפור על מגפה המסכנת חיי אדם, וכך אסרה עליהם את הכניסה. למחרת היום, אחר הפלגת האניה, הגיעה למקום משלחת רופאים ממשד הבריאות לבדוק את הידיעה, הרופאים מצאו במקום רק מספר אנשי פלמ"ח שעסקו בפירוק המחנה, לשאלתם על החולים השיבו, שהלכו לטייל הוואיל והטיול טוב לבריאות של כל אדם, ואפילו הוא חולה אנוש, פעולותיה הוציאו לה שם בקרב הפליטים שלבם נשאם לארץ, וכי ציפיתם להפלגה צמחה בתוכם האגדה, כי מדי תופיע הגברת בשחורים, סימן שמועד ההפלגה קרוב.

היא דתה דאשה הישראלית הראשונה, שנתקבלה ע"י ראש המשלח איטליה דהגאספרי, היה זה בעת שהחל בהברחת נשק בעיצומה של מלחמת השחרור, ראשי השלטון, שעצמו עין וסייעו להברחת נשק המכוון נגד הבריטים — כובשי איטליה באותה תקופה, לשם הסרת מכשול זה יזמה אח הפגישה עם ראש המטה שלה והצליחה לשכנעו, כי טוברה של איטליה דורשת זאת, כדי שלא תהיה מוקפת ארצות ערביות מהי יהרות, אם לא תוקם מדינת יש"ר, ראל, יצטרכו כל אותם פליטים שהוצאו מאיטליה ודרכה לחזור אליה, המגע הדיפלומטי הנשי השיג את מטרחה, ומשלוחי נשק הוזרמו מנמלי איטליה ליחידות הלוחמות בישראל.

דנה לוינסון

## עדה סירני: „הגברת בשחור - סימן שמפליגים“

מאמציה בשיתוף מלא עם צמרת השלטון האיטלקי עדה תיארה בצ" בעיים היים וברגש, פעולות ההעפ" לה שנתאפשרו בראש וראשונה בור כות עזרת חיילי הבריגדה היהודית ובזכות קשריה האישיים כילי דת איטליה השולטת בשפה, אל



עדה סירני

המפקה הכללי של המשטרה ואל נשיא הקהילות היהודיות באיטליה רפאל בונטיני ובאמצעותו אל הממונה על הפיקוח בנמלים, ואל משרד הצי האיטלקי, בגבור פער לות עליה ב' הוהמר פיקוח השלי טונות על נמלי היציאה ועל דרכי ההתארגנות, וארבה סכנה לפעילות הזאת, כאן נקטה עדה סרני אמ" צעי נועז: יצירת קשרים לשם קבלת עזרה מצמרת השלטון האיטלקי, היא תיארה בצורה דרמטית את פגישתה הראשונה עם גנרל באנשי הצמרת האיטלקית, בחוצ"פה בריאה האופיינית לה קבעת אתו פגישה ללא הסברת מטרה, וכניסתה המשיך הגנרל בכתיבה וביקשה לשבת, משהציגה עצמה בישמת האמיתי בתוספת ההואר „אני ממנהיגות העליה הבלתי לי גאלית של היהודים“, הודקף הנני ראל נדהם ושאלה, „ולי את מספ" רת זאת?“, „למי אספר אם לא לך?“, השיבה באומץ, וביקשה את עורתו, הגנרל שאלה „גבירתי, מה עלי לעשות?“, ולבסוף מילא את בקשתה, בצורה כזאת הצליחה להסדיר שורה של הפלגות מחופים נידחים ובתנאים אליאגושיים, על אחד המחוזות הטראגיקומיים סיפרה בפגישה זו: אניית המעפילים „שבתה לוינסקי“ הגיעה לחוף גידה אחר טלטולים רבים בשעות היום, הוהלט להעלות את 850 הנוסעים בלי להמתין להשיכה מהשש סערה, בואה של האניה

ידיעה של זכרונות רוטטים, אפר פי מסחורין, מתח תהילה ואומץ פרשה השבוע עדה סרני ממנהיגות עליה ב' באיטליה ואלמנתו של הצנחן חיים אנצו סרני לפני עתונאיות לקראת עצרת ההעפלה והגבורה בה תוענק לה ע"י ראש הממשלה מדליון כסף לאות הוק"רה על פועלה הרב ולאות זכרון לבעלה המנוח.

עדה סרני נולדה באיטליה בש"נת 1905, היא ובעלה היו החלוצים הראשונים מאיטליה שעלו לארץ עוד בשנת 1927, על אף ההנגדות משפחותיהם, הם הצטרפו למשק גבעת ברנר, בשנת 1944 הוצנח חיים אנצו סרני מעבר לקווי האויב באיטליה ומאו אבדו עקבותיו, ידיעות סותרות על גור"לו הגיעו אל עדה, שהחליטה בחום המלחמה לצאת ולהתחקות על עקבותיו, כדי לסייע לה להישיג מטרה זו הוצע לה לנהל את מועדון חיילי הבריגדה היהודית במילנו, שם הוהלט גם על הקמת מטה עליה ב' במסווה מועדון זה, עם הגיעה למילנו שקעה כולה ורובה בפעילות דינמית למען הע"ליה הבלתי ליגאלית, עם זאת הירסיפה לחפש את עקבות בעלה ורק לאחר שראתה במו עיניה העתק הכרטיסיה האישית שלו, בה צויין כי הומת במחנה דכאו, קיבלה עליה את הדין, עד היום אין עדה יודעת כיצד הגיע בעלה לובש המדים הבריטיים למחנה ההשמדה כאסיר פוליטי איטלקי.

מדליון הכסף שיוענק לה מסמל את שנות פעילותה ללא לאות למען העברת פליטי השואה אל חופי המולדת על אפס ומתחת לאפס של הבריטים כובשי איטליה באותה תקופה, הדבר נעשה בזכות